

Slikstoornissen na een beroerte

Slikken is ingewikkeld. De spieren van onder andere de lippen, tong en wangen zijn erbij betrokken. Een gezond persoon kan slikken zonder er bij na te denken. Zelfs buiten de maaltijden om slikt iemand automatisch ongeveer één keer per minuut speeksel weg. Door een beroerte kan het slikken echter problemen opleveren.

Slikproblemen bij een beroerte

Door een beroerte kan de gevoeligheid in de mond zijn verminderd. U voelt minder goed wat er in de mond of keel gebeurt. Ook kan bijvoorbeeld de kracht van de tong verminderd zijn, waardoor kauwen problemen oplevert. Doorslikken wordt dan moeilijker.

Slikproblemen kunt u herkennen aan de volgende verschijnselen:

- U verslikt zich (snel) tijdens het eten en/of drinken (hoesten, rood worden, blauw aanlopen, traanogen krijgen);
- U hebt moeite met kauwen of dit doet pijn;
- Het eten of medicatie blijft in uw keel steken;
- Het eten, drinken of speeksel loopt uw mond weer uit;
- Er blijven voedselresten achter in de mond;
- U hebt veel tijd nodig voor maaltijden.

Risico's bij slikproblemen

Als iemand zich verslikt, komt het eten of drinken in de luchtpijp terecht in plaats van in de slokdarm. In de meeste gevallen zal iemand die zich verslikt een hoestbui krijgen. Hoesten zorgt ervoor dat datgene wat er in de luchtpijp is gekomen, als het ware eruit wordt geblazen. Wanneer iemand echter moeite heeft met hoesten of niet meer kan hoesten, is het mogelijk dat er voedsel in de longen terechtkomt. Men kan zich verslikken zonder dat het opgemerkt wordt. Er kan dan een longontsteking ontstaan. Soms is dit levensbedreigend. Ook is er kans op verstikking.

Onderzoek en advies

Als het vermoeden bestaat dat u slikproblemen heeft, verwijst de neuroloog u door naar de logopedist en/of de diëtist.

De logopedist

De logopedist zal u nader onderzoeken en beoordelen of eten en drinken veilig is. Aan de hand van dit onderzoek adviseert de logopedist of u mag eten en drinken en zo ja welke aanpassingen er nodig zijn.

Aanpassingen

Afhankelijk van de adviezen van de logopedist zal de consistentie (=stevigheid) van uw maaltijd moeten worden aangepast. Dranken kunnen worden verdikt met een verdikkingsmiddel en uw maaltijden kunnen worden gemalen of gepureerd.

De diëtist

Omdat eten en drinken bij een slikstoornis vermoeiend kan zijn, bestaat het risico dat u ondervoed raakt. Aan de hand van de slikproblemen die de logopedist bij u heeft gediagnosticeerd geeft de diëtist u adviezen voor een adequate voeding, met zo nodig aangepaste consistentie. De diëtist bewaakt of verbetert uw voedingstoestand en vervolgt uw gewichtsverloop. Zo nodig adviseert de diëtist u om te starten met sondevoeding: dit gaat altijd in overleg met u en uw behandelend arts.

De verpleging

De verpleging zorgt ervoor dat u het eten en drinken op de juiste manier krijgt aangeboden. Zij geeft het ook aan de logopedist of diëtist door als u bijvoorbeeld koorts krijgt of door vermoeidheid onvoldoende eet. U krijgt dan een nieuw advies.

De foodservice medewerker

De foodservice medewerker zorgt er voor dat u binnen het aan u geadviseerde dieet bij slikstoornissen zoveel mogelijk het eten en drinken krijgt wat u zelf lekker en prettig vindt.

Bezoekers

Voor bezoekers van een patiënt met slikproblemen is het van groot belang om te weten of, en zo ja, wat de patiënt mag eten en drinken. Ook is het van belang om te weten op welke wijze iets gegeten of gedronken mag worden. Soms mogen patiënten namelijk alleen eten of drinken onder speciale voorwaarden, zoals verdikte dranken of gemalen eten. De logopedist of de verantwoordelijke verpleegkundige kunnen u daarover informeren.

Sondevoeding

Als u ernstige problemen hebt met het slikken, kan uw arts, in overleg met u en de diëtist, besluiten om u sondevoeding te geven. Sondevoeding is een vloeibare voeding die via een slangetje (sonde) door uw neus direct in uw maag komt. Deze voeding voldoet aan uw behoefte en bevat alle voedingsstoffen die uw lichaam nodig heeft. Het kan zijn dat u volledige sondevoeding krijgt, maar het is ook mogelijk dat u de sondevoeding als aanvulling krijgt. Dit is meestal het geval als u wel iets (veilig) kan eten of drinken, maar daarmee nog niet voldoende voedingsstoffen binnenkrijgt.

Tot slot

Hebt u vragen over slikken en slikproblemen? Neemt u dan gerust contact op met één van de logopedisten van het ziekenhuis, de diëtist of met een verpleegkundige van de afdeling.